

DZS.WSRP.811.5.2023
Warszawa, 04 kwietnia 2023 r.

Szanowni Państwo Wojewodowie,

31 marca 2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 497), która wprowadza m.in. Centralny Rejestr Wyborców, *dalej CRW*.

Uruchomienie CRW planowane jest przed zarządzeniem wyborów do Sejmu i Senatu przez Prezydenta Rzeczypospolitej i będzie się składać z kilku etapów oraz poprzedzonymi je komunikatami wydawanymi przez Prezesa Rady Ministrów.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ww. ustawy Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, ogłasza w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej komunikaty określające terminy wraz z planowanymi terminami:

1. przekazania przez gminy do Państwowej Komisji Wyborczej danych o wyborcach wpisanych na swój wniosek do rejestru wyborców – **realizacja w kwietniu**;
2. uaktualnienia przez komisarzy wyborczych opisów granic obwodów głosowania oraz okręgów wyborczych – **realizacja w kwietniu**;
3. uzupełnienia Centralnego Rejestru Wyborców o numery i granice obwodów głosowania i okręgów wyborczych przekazane przez Państwową Komisję Wyborczą – **realizacja w maju**;
4. zasilenia Centralnego Rejestru Wyborców danymi z rejestru PESEL i danymi przekazanymi przez Państwową Komisję Wyborczą – **realizacja w maju i czerwcu**;
5. dokonania przez gminy weryfikacji poprawności danych w Centralnym Rejestrze Wyborców – **realizacja w lipcu**;
6. wprowadzenia przez gminy do Centralnego Rejestru Wyborców zmian danych, które zaszły po wykonaniu czynności w terminie określonym w komunikacie, o którym mowa w pkt 1 – **realizacja w lipcu**;
7. uruchomienia Centralnego Rejestru Wyborców – **1 sierpnia 2023 r.**;

Terminy realizacji dla punktów 1-6 będą każdorazowo określone w komunikacie.

Produkcyjne uruchomienie systemu wymaga wcześniejszych przygotowań w zakresie zasilenia tego rejestru danymi. Dane do CRW zostaną pobrane z dwóch systemów: rejestru PESEL w zakresie osób zameldowanych na pobyt stały oraz systemu WOW, tj. - aktualnie wykorzystywany przez Krajowe Biuro Wyborcze system do wsparcia organizacji wyborów. Migrowanie z niego będą :

1. dane związane z obwodami i obwodowymi komisjami wyborczymi,
2. dane związane z delegaturami,
3. dane związane okręgami wyborczymi,
4. adresy zamieszkania wyborców z części A,
5. adresy zamieszkania wyborców z części B,
6. lista osób pozbawionych prawa wybierania.

Niemniej:

- dane o adresach zamieszkania i osobach pozbawionych prawa wybierania muszą zostać uzupełnione przez gminy;
- dane o obwodach i okręgach w zakresie ich granic muszą zostać skorygowane w oparciu o postanowienia komisarzy wyborczych, którzy dostosują je do krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju (TERYT), o którym mowa w art. 47 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej. Punkty adresowe nie mogą być bowiem określane w sposób zwyczajowy przyjęty w odniesieniu np. do określonych obiektów geograficznych.

31 marca 2023 r. wszedł w życie komunikat wydany na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. ustawy w sprawie określenia terminu przekazania przez gminy do Państwowej Komisji Wyborczej danych o wyborcach wpisanych na swój wniosek do rejestru wyborców oraz uaktualnienia przez komisarzy wyborczych opisów granic obwodów głosowania oraz okręgów wyborczych (Dz. U. poz. 625).

Obowiązek gmin wiąże się z przekazaniem do Państwowej Komisji Wyborczej (w praktyce do systemu WOW - uzupełnienie informacji dodatkowych w CRID) danych o wyborcach wpisanych na swój wniosek do rejestru wyborców w zakresie obejmującym: numer ewidencyjny PESEL, adres stałego zamieszkania i datę wpisania do rejestru oraz dane o wyborcach pozbawionych prawa wybierania w zakresie obejmującym: okres pozbawienia prawa wybierania, oznaczenie sądu, sygnaturę akt oraz datę wydania orzeczenia.

Uzupełnienie danych możliwe jest poprzez odrębną edycję formularza w systemie WOW lub poprzez import z wyeksportowanych w odpowiednim formacie plików z gminnych programów. Szczegółowe informacje oraz instrukcje co do sposobu postępowania zostały przekazane do gmin przez delegatury Krajowego Biura Wyborczego. W delegaturach tych można uzyskać również wsparcie w razie problemów.

Gminy powinny aktywnie współpracować również z komisarzami wyborczymi przy realizacji przez nich obowiązku uaktualnienia opisu granic obwodów głosowania i okręgów wyborczych. Opisy te powinny uwzględniać sposób meldowania osób w danej miejscowości (tj. czy następuje to w danej miejscowości czy też w jej częściach będących miejscowościami).

Jednocześnie uprzejmie informuję, że Kancelaria Prezesa Rady Ministrów przekaze do gmin odrębnym pismem dodatkowe informacje co do planowanych w tym czasie działań związanych z poprawą jakości danych adresowych w rejestrze PESEL, tam gdzie zostały zidentyfikowane błędy w kodach TERYT miejscowości lub ulic.

Uruchomienie Centralnego Rejestru Wyborców powiązane będzie również z uruchomieniem w pełni transakcyjnej usługi zmiany miejsca głosowania w danych wyborach. Wniosek w tej sprawie będzie skutkował automatycznym ujęciem wyborcy w spisie wyborców, właściwym dla adresu przebywania, co odciąży urzędników gminnych od obsługi wniosków w tej sprawie. Wylimинуje to problem spiętrzenia wniosków w okresie bezpośrednio przed wyborami i sytuacji, gdy część wniosków wyborców nie zostaje rozpoznana w terminie umożliwiającym głosowanie we wskazanym miejscu.

Inne usługi będą ułatwiać wnoszenie wniosku w sprawie o ujęcie w obwodzie głosowania gminy miejsca stałego zamieszkania, zgłoszenie zamiaru głosowania przez pełnomocnika albo głosowania korespondencyjnego.

Każdy wyborca uzyska również dostęp do danych własnych przetwarzanych w CRW, co przyniesie znaczące podniesienie przejrzystości wyborów. Na każdym etapie będzie mógł sprawdzić, jakie są jego dane i czy są poprawne – stając się tym samym strażnikiem poprawności działania administracji wyborczej.

W związku z tym, że CRW będzie kolejnym rejestrem w ramach Systemu Rejestru Państwowych i dostęp do niego podlega tym samym zasadom bezpieczeństwa do rejestru PESEL czy rejestru dowodów osobistych, informuję, że ewentualne nowe punkty obsługi mieszkańców uruchamiane przed wyborami będą wymagały dostępu poprzez sieć wydzieloną.

Z wyrazami szacunku

z up. **Janusz Cieszyński**

Sekretarz Stanu

w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/